

Nr 66

Av herr **Lothigius m. fl.**, om ökat anslag till vetenskaplig trafik-säkerhetsforskning.

Trafikutvecklingen har under de senaste åren fortgått i ett ökat tempo. Den 31 december 1955 uppgick antalet personbilar till 636 500. Därtill kom ca 120 000 tyngre fordon och 300 000 motorcyklar. Fram till den 31 december 1958 beräknas emellertid antalet personbilar ha stigit till i runt tal 930 000, de tyngre fordonen sammanlagt till ca 125 000 under det att antalet motorcyklar minskar till 215 000.

Vägväsendet har under samma tid undergått förbättringar i vissa avseenden. Totalt sett över hela landet torde dock en försämring ha inträtt på grund av den ökade trafikintensiteten. Då programmet för en framtida utveckling på vägväsendets område 1954 fastställdes av riksdagen, framgick klart att detsamma utgjorde ett minimum för att bringa vägväsendet upp till skälig standard.

Av olika skäl har emellertid anslagen till vägnätets upprustning icke erhållit den omfattning som riksdagen från början avsett. Den ekonomiska politiken och den därav föranledda svagheten i samhällsekonomin har föranlett inskränkningar i bl. a. väginvesteringsverksamheten.

Såsom det främsta billandet i Europa har vårt land ett stort behov av trafik-säkerhetsforskning. I jämförbara länder pågår en omfattande forskning till förmån för trafik-säkerheten. I vårt land har emellertid verksamheten på detta område inte stått i ett rimligt förhållande till den pågående trafikutvecklingen.

Trafikskadorna ökar oroväckande, och omfattningen av de personliga skadorna kan ställas i paritet med den som orsakas av någon av våra största folksjukdomar. Personliga tragedier och lidanden förorsakade av trafikolyckor blir allt vanligare. De materiella skadorna uppgår för närvarande enligt uppgift till ca 500 milj. kr. per år. Osäkerheten i trafiken har utvecklats till ett betydande socialt problem.

Följande uppställning visar utvecklingen av antalet försäkringsanmälda trafikolyckor samt i dessa olyckor skadade och dödade personer under perioden 1954 t. o. m. 1957.

	1954	1955	1956	1957
Antalet trafikolyckor ..	92 048	106 305	131 389	144 854
Antalet skadade	10 219	9 472	10 126	11 161
Antalet döda	577	550	568	655

Vid förra årets riksdag väcktes en motion med begäran om ökade anslag för statens trafiksäkerhetsråds forskningsverksamhet. Denna motion, en flerpartimotion, gav uttryck för uppfattningen att det är en riksdagens uppgift att tillse att den vetenskapliga forskningen på trafiksäkerhetens område når upp i nivå med rådande trafikförhållanden.

Utskottet framhöll vid motionens behandling starkt situationens allvar. Detta underströks sedermera genom den riksdagsdebatt som föranleddes av interpellation beträffande mörkerdöden. Läget på trafiksäkerhetsområdet har sedermera föranlett Kungl. Maj:t att tillsätta en utredning med uppgift att finna de lämpligaste formerna för trafiksäkerhetsforskningens organisation m. m.

I statsverkspropositionen anföres såsom skäl för utebliven ökning av anslaget till trafiksäkerhetsforskningen den omständigheten, att den för detta ändamål tillsatta kommittén ännu icke avslutat sin verksamhet samt att åtgärder icke bör företagas innan så skett. Till vilket resultat denna kommitté än kommer, synes det emellertid ofrånkomligt att forskningen med det snaraste erhåller väsentligt ökade resurser. Detta gäller i synnerhet det område av forskningen som i huvudsak sysslar med aktualitetsundersökningar och som på ett snabbt sätt kan ingripa till förebyggande av vissa slag av olyckor.

Det bör påpekas, att bristen på medel hittills har hindrat inhämtande i tillräcklig omfattning av de erfarenheter på trafiksäkerhetsforskningens område som framkommit i USA och andra länder. Genom ECE i Genève sker en viss samverkan inom trafiksäkerhetsarbetet mellan olika länder. Men på grund av medelsbristen har vårt land endast sporadiskt haft möjligheter att medverka i detta samarbete.

Ehuru blygsamma har de belopp, som hittills ställts till forskningens förfogande, möjliggjort att kvalitativt högtstående krafter har kunnat knytas till trafiksäkerhetsforskningen. Det är emellertid risk för att en fortsatt medelstillsättning av hittillsvarande storlek icke förmår vidmakthålla en forskning av nuvarande omfattning. Det är därför angeläget att forskningen, under den tid ovan åberopade kommitté undersöker utformningen av den framtida forskningsverksamheten, erhåller nödiga medel för att vidmakthålla och i någon mån intensivifiera den grundforskning som utan tvivel är nödvändig såsom grund för det framtida forskningsarbetet. Betydande tidsvinst kan härigenom ernås.

Vi förordar en successiv utbyggnad av trafiksäkerhetsforskningen. Det förefaller oss knappast realistiskt att, såsom föreslagits i trafiksäkerhetsrådets petita, anslaget med en gång höjes från nuvarande 100 000 kr. till 2 milj. kr. En så våldsam expansion torde med hänsyn till den begränsade tillgången på kvalificerad forskningspersonal m. m. vara svår att genomföra.

Mot bakgrunden av det anförda vill vi föreslå en höjning av anslaget till

trafiksäkerhetsrådet i syfte att vidmakthålla och intensifiera den forskningsverksamhet som måste bedrivas under den tid ovan sagda utredning pågår. Vi finner det sålunda motiverat att höja anslaget till Kostnader för vetenskaplig trafiksäkerhetsforskning från 100 000 kr. till 300 000 kr. Denna anslagshöjning bör ses som ett led i en successiv utbyggnad av forskningsverksamheten.

Med stöd av ovanstående hemställer vi,

att riksdagen måtte besluta att till Kostnader för vetenskaplig trafiksäkerhetsforskning för budgetåret 1958/59 anvisa ett reservationsanslag av 300 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

Stockholm den 22 januari 1958

Carl-Wilhelm Lothigius

T. G. von Seth

Gust. Nilsson

i Göingegården

Lennart Stiernstedt

Henrik Munktell

Eric Nilson

i Svalöv
